

NOVICA
16. 11. 2009

MINISTER LUKŠIČ SE JE UDELEŽIL NOVINARSKÉ KONFERENCE Z NASLOVOM 'ŽIVLJENJSKI POGOJI MLADIH V SLOVENIJI'

Minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič se je v ponedeljek, 16. novembra 2009 v tiskovnem središču Ministrstva za šolstvo in šport udeležil novinarske konference, ki pomeni uvod v nacionalni posvet »Življenjski pogoji mladih v Sloveniji«, ki ga organizira Urad RS za mladino 17. in 18. novembra na Brdu pri Kranju, odprl pa ga bo predsednik Vlade RS Borut Pahor.

Poleg ministra so bili na novinarski konferenci prisotni še:

Mag. Peter Debeljak, direktor Urada RS za mladino, ki je predstavil kontekst in vsebino nacionalnega posveta ter načrte Urada RS za mladino v zvezi s krepitvijo javnih politik na področju mladih.

Mag. Irena Križman, generalna direktorica Statističnega urada RS ter Petra Vertot iz Statističnega urada RS, ki je predstavila publikacijo Mladi v Sloveniji, prvi statistični pregled položaja mladih v Sloveniji, ter opozorila na najaktualnejše podatke o mladih v Sloveniji.

Gospod Urban Boljka z Inštituta RS za socialno varstvo, ki je predstavil publikacijo »Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009«, ki jo je zaradi potrebe po identifikaciji ključnih značilnosti položaja mladih znotraj posameznih sektorskih politik naročil Urad RS za mladino, uredili pa so jo ob sodelovanju z izbranimi vrhunskimi strokovnjaki v Inštitutu za socialno varstvo RS.

Obe omenjeni publikaciji bosta vsebinska osnova za nacionalni posvet na Brdu.

PRILOGA K VABILU NA NOVINARSKO KONFERENCO:

»Življenjski pogoji mladih v Sloveniji«

1. Načrti Urada RS za mladino

V Uradu RS za mladino smo ob sprejetju prioritete delovanja v letu 2009 zasledovali dva ključna cilja:

- a) Z dodatnimi ukrepi smo želeli prispevati k okrepitvi kapacitet mladinskega dela ter mladinskega sektorja kot takega. V ta namen smo sta bila med drugim objavljena dva razpisa v okviru evropskih strukturnih sredstev (za izgradnjo mladinskih centrov z nastanitvenimi kapacitetami v skupni vrednosti 7 milijonov evrov ter za krepitev državljskih, kulturnih in socialnih kompetenc v skupni vrednosti 4 milijone evrov). Prav tako smo intenzivirali delo pri pripravi pravnih podlag ter uspeli po večletnem delu pripraviti paket zakonov, ki je trenutno že v fazi koalicijskega usklajevanja. Okrepili smo kontrolne mehanizme pri izvajanju pogodbenih obveznosti ter
- b) Vzpostaviti smo želeli osnove za (v preteklosti zapostavljeno) t.i. horizontalno dimenzijo našega dela, z jasno perspektivo, da želimo dejavneje vplivati na sektorske politike, ki niso v pristojnosti Urada RS za mladino, vendar pomembno vplivajo na življenje in položaj mladih v Sloveniji. Zraven že vzpostavljenega Sveta Vlade RS za mladino bo ključen instrument bodoči Nacionalni program za mlade. V ta namen v letošnjem letu vzpostavljamo sistem analiz in raziskav, ki nam bo pomagal odkriti značilnosti vloge in položaja mladih v Sloveniji. Pričujoči publikaciji sta prvi korak v tej smeri, večino aktivnosti pa načrtujemo v naslednjem dvoletnem obdobju

Nacionalni posvet bo prvi poskus soočenja med stanjem (predstavili ga bodo strokovnjaki), potrebami in pričakovanji mladinskega sektorja (ki ga predstavljajo predstavniki mladinskih organizacij) ter aktivnostmi odločevalcev znotraj posameznih sektorskih politik (predstavniki državnih institucij). Posvet bo odprl predsednik Vlade RS Borut Pahor.

2. Mladi v Sloveniji, nova publikacija Statističnega urada RS

Spremembe v obdobju tranzicije, ki sta jih Evropa in z njo tudi Slovenija doživeli na gospodarskem in socialnem področju, so preoblikovale družbo in ta je vplivala in s svojo kulturo tudi danes bistveno vpliva na razvoj mladega človeka. Mladi se srečujejo z vrsto problemov: z brezposelnostjo, s pomanjkanjem denarja, s podaljševanjem šolanja zaradi pomanjkanja delovnih mest; z vsem tem je povezana njihova vse daljša odvisnost od matične družine, to pa vodi v vedno poznejšo socialno zrelost oziroma v t. i. »sindrom odlaganja odraslosti«.

Podatki kažejo, da se bo število mladih v Sloveniji zmanjšalo: leta 1981 je bilo mladih za četrtno, leta 2008 za slabo petino, v letu 2060 pa jih bo le za slabo desetino prebivalstva. Mlade ženske v Sloveniji se za materinstvo odločajo vedno pozneje; vedno nižje je število tistih mater, ki rodijo pred 25. letom starosti. Zvišujeta se tudi

povprečni starosti ženina in neveste ob sklenitvi prve zakonske zveze in ženin ob sklenitvi le-te v Sloveniji ni več »mlad«, saj je v povprečju star že 30 let. Vse več mladih pri nas nadaljuje šolanje in vse več se jih uči tujih jezikov ter vse več jih tudi konča šolanje z doseženo terciarno izobrazbo. Stroški izobraževanja se seveda povečujejo. Čedalje več mladih ima preveliko telesno težo, mladi so zlasti ranljivi na delovnem mestu. Med slovenskimi mladostniki se povečuje redno uživanje alkohola, kadilci v Sloveniji tudi med mladimi še vedno niso redkost ... Podatkom v publikaciji, ki prikazujejo posamezne slike iz izbranih področij, povezanih z mladimi v Sloveniji, so dodani tudi podatki za države članice EU-27, tako da je mogoče hitro razbrati, kako smo s posameznimi področji umeščeni v evropski prostor.

3. Med otroštvom in odraslostjo: analiza položaja mladih v Sloveniji 2009

Zbornik, ki ga je na podlagi naročila Urada RS za mladino pripravil Inštitut RS za socialno varstvo, ponuja celovito analizo življenjskih pogojev mladih v Sloveniji. V primerjalni perspektivi (Slovenija in EU) obravnava sedem izbranih področij vsakdanjega življenja mladih (demografski položaj in problem rodnosti, izobraževanje, zaposlovanje, socio-ekonomsko varnost, stanovanjski položaj, zdravje in participacijo mladih).

Publikacija kot temeljno ugotovitev izpostavlja naraščajočo zahtevnost in tveganost prehoda iz obdobja otroštva v obdobje odraslosti, s čimer se pridružuje ugotovitvam prejšnjih raziskav o mladih v Sloveniji. Ker se mladi zavedajo težavnosti prehoda, narašča nujnosti pridobitve čim večjega socialnega in izobrazbenega kapitala, kar se kaže v procesu podaljševanja izobraževanja. Ta proces je v skladu z negotovimi zaposlitvami, ki mlade čakajo na trgu delovne sile, in zaradi katerih je njihova sposobnost polne ekonomske in socialne osamosvojitve omejena. Iz tega izhaja pereča stanovanjska problematika, kjer so mladi posebej ranljiva družbena skupina. Tu so bremena in odgovornosti reševanja stanovanjskega problema izrazito neenakomerno porazdeljena med nadobremenjenimi izvornimi družinami mladih in stanovanjsko politiko, ki žal ostaja minimalistična. Vse to ima pomemben vpliv tudi na odlašanje odločitve za ustvarjanje lastne družine. Z vidika ne prav zavidljivega položaja mladih, bi lahko pričakovali, da bodo ti vse bolj zainteresirani za spremembo svojega družbenega položaja s političnim udejstvovanjem. Temu ni tako - mladi kažejo relativno malo zanimanja za formalno politiko, po drugi strani pa kažejo večje zanimanje za, ne strogo formalno-politično definirana, širša družbena vprašanja. Zdi se, da je svet v katerem živijo mladi čedalje bolj kompleksen in prežet z novimi tveganji. Od mladih zahteva njihovo uspešno obvladovanje, kar pa je spričo sprememb, ki so jih družbena področja analizirana v publikaciji doživela v zadnjih desetletjih, bolj zahtevna naloga kot kadar koli prej.

Urad RS za mladino

Statistični urad RS

Inštitut RS za socialno varstvo